

Міністерство освіти та науки, молоді та спорту України
Міністерство охорони здоров'я
Сумський державний університет
Медичний інституту

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Topical Issues of Clinical and Theoretical
Medicine

Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції
Студентів та молодих вчених
(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

наслідком закодованої в генах спадковості, можливо невід'ємним компонентом людського старіння і не пов'язаний з будь-якою конкретною дієтою або способом життя.

Висновок. Деякі гени (*Vcam1*, *Cd53* і *Abcg1*) можна використовувати в якості діагностичних біомаркерів атеросклерозу аорти. Загальний генетичний скринінг дозволить з самого народження визначати схильність до тієї чи іншої патології, у клінічно здорових людей. Це дасть можливість активно уникати факторів ризику даного захворювання шляхом модифікації стилю життя, дієти, обмеження актуальних виробничих шкідливостей і використання деяких лікарських препаратів, а також за допомогою вчасно призначеної терапії. Проведене тестування в якому були запитання для визначення конституційних особливостей організму відповідно провідним класифікаціям та з урахуванням спадковості. Ця робота є актуальною у сфері профілактичної медицини. Виділивши групу ризику за конституційними особливостями можна заздалегідь відкорегувати стиль життя, раціон, що допоможе у попередженні захворювання на атеросклероз.

АНАЛІЗ АСОЦІАЦІЇ ПОЛІМОРФІЗМУ С677Т ГЕНА МЕТИЛЕНТЕТРАГІДРОФОЛАТРЕДУКТАЗИ У ПАЦІЄНТІВ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2 ТИПУ УСКЛАДНЕНИМ СИНДРОМОМ ДІАБЕТИЧНОЇ СТОПИ

Русанов О.В.

Науковий керівник – д.м.н., проф. Атаман О.В.

*Сумський державний університет, кафедра фізіології і патофізіології з курсом
медичної біології*

Вступ. Цукровий діабет (ЦД), ускладнений синдромом діабетичної стопи (СДС), набув останнім часом значної актуальності як у високорозвинених країнах світу, так і в Україні, про що свідчить високий рівень фатальних наслідків, ампутацій нижніх кінцівок та місце, яке посідає синдром діабетичної стопи серед складних медично-соціальних проблем, що вимагають значних інтелектуальних, організаційних і економічних ресурсів для їх розв'язання. В патогенезі СДС порушення функції ендотелію відіграє важливу роль. Розвиток макро та мікроангіопатій при СДС напряму пов'язаний з підвищенням рівня гомоцистеїну. Доведено, що основною причиною підвищення рівня має генетична схильність, а саме мутація гену метилентетрагідрофолатредуктази (МТНFR)

Мета. Провести аналіз асоціації С677Т поліморфного варіанту гену МТНFR з розвитком ускладнення ЦД факторами СДС при ЦД 2 типу.

Матеріали і методи: У роботі використано венозну кров 154 хворих з СДС і 124 практично здорових осіб контрольної групи. Визначення алельного поліморфізму 4-го екзону гену МТНFR С677Т (rs1801133) проводили методом полімеразної ланцюгової реакції з наступним аналізом довжини рестрикційних фрагментів.

Результати. Аналіз асоціації поліморфізму С677Т гену МТНFR у пацієнтів з ЦД 2 типу ускладненим СДС та у контрольній групі дав наступні результати: Розподіл генотипів за С677Т поліморфізмом гену МТНFR серед пацієнтів з СДС та практично здорових по С/С генотипу практично не відрізнявся, по С/Т генотипу в 1,2 рази був частіше серед пацієнтів з СДС, Т/Т генотип в 3,15 разів частіше зустрічався у хворих на СДС. $P=0,056$. Встановлено, що частота генотипів С/С, С/Т і Т/Т за С677Т поліморфізмом гену МТНFR у хворих на СДС – 39,0 %, 46,8 % та 14,3 % Ризик виникнення СДС у пацієнтів в 3,15 разів вище при генотипі Т/Т. Частота генотипів за С677Т поліморфізмом гену МТНFR в залежності від статі показала відсутність статистично значимого зв'язку у жінок. Частота генотипів за С677Т поліморфізмом гену МТНFR в залежності від статі показала наявність статистично значимого зв'язку у чоловіків. Серед чоловіків гетерозиготи у хворих на СДС зустрічалися в 1,33 рази частіше ніж у контрольній групі. Гомозиготи за мінорним алелем Т зустрічалися в 3,1 рази частіше серед пацієнтів з СДС, ніж у контрольній групі. Частота генотипів за С677Т поліморфізмом гену МТНFR у пацієнтів з нормальною масою тіла та надлишковою масою серед хворих на СДС здорових осіб статистично не пов'язана. Частота генотипів за С677Т

поліморфізмом гена MTHFR у пацієнтів з ожирінням тіла та без нього серед хворих на СДС та здорових осіб статистично не пов'язана.

Висновок. Таким чином, виявлено зв'язок між T/T генотипом гену MTHFR та розвитком СДС; існує зв'язок між чоловічою статтю з різними генотипами C677T поліморфного варіанту гена MTHFR у пацієнтів з ІЦД 2 типу ускладненим СДС.

АСОЦІАЦІЯ *BsmI* ПОЛІМОРФНОГО ВАРІАНТУ *VDR*-ГЕНА З ФАКТОРАМИ РИЗИКУ ГОСТРОГО КОРОНАРНОГО СИНДРОМУ

Шимко К.А., Обухова О.А.

Науковий керівник – Атаман О.В.

Сумський державний університет, наукова лабораторія молекулярно-генетичних досліджень

Гострий коронарний синдром (ГКС) є однією з найбільш актуальних проблем кардіології сучасності, у зв'язку з високою смертністю і несприятливим прогнозом захворювання. Поширеність ішемічної хвороби серця (ІХС) в Україні серед осіб працездатного віку у 2011 році становила 9,6 тис. на 100 тис. населення, показник смертності в наслідок дестабілізації ІХС – 678 на 100 тис. населення. За даними офіційної статистики МОЗ за 2011 рік в Україні зареєстровано 49978 випадків гострого інфаркту міокарда (серед працездатного населення – 15 411 випадків).

Метою нашої роботи було провести аналіз зв'язку поліморфного варіанту *BsmI* гена *VDR* з факторами ризику гострого коронарного синдрому.

У роботі використано венозну кров 118 хворих з ГКС і 234 осіб контрольної групи. Визначення *BsmI* поліморфного варіанту 8-го інтрону гена *VDR* (rs1544410) проводили за допомогою методу полімеразної ланцюгової реакції з наступним аналізом довжини рестрикційних фрагментів при виявленні їх за допомогою електрофорезу в агарозному гелі.

Проаналізовано зв'язок поліморфного варіанту *BsmI* гена *VDR* на асоціацію відомих факторів ризику атеросклерозу і його ускладнень (чоловіча стать, артеріальна гіпертензія, збільшений індекс маси тіла, куріння) з гострим коронарним синдромом. Аналіз за статтю у основній і контрольній групах за *BsmI* поліморфізмом дав наступні результати. Серед жінок контрольної групи генотип b/b мали 39,0%, b/B – 49,3%, B/B – 11,7%, а серед хворих з ГКС відповідно 42,3%, 46,2% і 11,5%. У практично здорових чоловіків генотип b/b був виявлений у 47,8%, b/B – 42,0%, B/B – 10,2%, а серед хворих з ГКС у 35,8%, 43,5% і 20,7% відповідно. Таким чином, виявлено статистично значиму асоціацію *BsmI* поліморфного варіанту з ГКС в осіб чоловічої статі ($P=0,040$) і відсутність такого зв'язку у жінок ($P=0,953$). При порівнянні частоти генотипів в основній і контрольній групах за поліморфним варіантом *BsmI* окремо у пацієнтів з $IMT < 25 \text{ кг/м}^2$ і $IMT \geq 25 \text{ кг/м}^2$ виявлений вплив даного поліморфізму на розвиток ГКС у групі пацієнтів з $IMT < 25 \text{ кг/м}^2$ ($P=0,027$). При аналізі частоти осіб з нормальним та підвищеним артеріальним тиском серед осіб гомозигот за основним і мінорним алелями і гетерозигот у контрольній групі і групі з ГКС виявлено статистично значиму залежність між рівнем АТ і ймовірністю розвитку ГКС. Також встановлений зв'язок між *BsmI* поліморфізмом гена *VDR* і розвитком ГКС в осіб, що не курять: у гомозигот за мінорним алелем (B/B) ризик виникнення гострого коронарного синдрому більший.

Виявлено зв'язок між статтю, індексом маси тіла, підвищеним артеріальним тиском та звичкою до куріння у осіб з різними генотипами поліморфного варіанту *BsmI* гена *VDR* у пацієнтів хворих на гострий коронарний синдром.